

**SIMPOZIONUL NAȚIONAL SATUL ROMÂNESC –
TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR.
100 DE ANI DE LA NAȘTEREA
SOCIOLOGULUI ANTON GOLOPENȚIA,
70 DE ANI DE LA CERCETAREA SOCIOLOGICĂ
A PLASEI DÂMBOVNIC**

FLAVIUS FLORENTIN MIHALACHE

Anul acesta, comunitatea sociologică este marcată de aniversarea unui dublu eveniment legat de numele lui Anton Golopenția, ilustru sociolog și discipol al școlii gustiene, pe care H. H. Stahl îl prezintă atât de sugestiv în *Amintiri și gânduri* [...]: „îl socotesc și astăzi ca pe cel mai dotat sociolog din câți au luat parte la campaniile noastre monografice. Golopenția era (...) o sinteză a mai multora dintre noi: filosof tot atât cât Mircea Vulcănescu, erudit și profesor tot cât era Train Herseni, investigator deopotrivă ca mine și organizator tot atât de abil ca Octavian Neamțu”¹. Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la nașterea lui Anton Golopenția (1909–1951) și 70 de ani de la cercetarea monografică coordonată de către acesta și Mihai Pop a Plasei Dâmbovnic (ce cuprindea satele de la stânga și dreapta râului cu același nume ce străbate zona de sud a județului Argeș).

Biografia lui Anton Golopenția ilustrează destinul intelectualului român a cărui ascensiune și viață este curmată de instaurarea regimului comunist. Sociolog, statistician, demograf și geopolitician marcant al perioadei interbelice, Anton Golopenția s-a născut în anul 1909 la Prigor, în Caraș-Severin. Absolvă dreptul și filosofia la Universitatea din București, iar în 1936, în urma a trei ani de studii în Germania la universitățile din Berlin, Leipzig și Hamburg², susține teza de doctorat cu titlul *Informarea conducerii statului și sociologia tradițională* (conducător H. Freyer). Întors în țară, Golopenția se angajează la Institutul Central de Statistică, unde continuă activitatea de cercetare a societății românești, oferind o perspectivă nouă asupra cercetării monografice gustiene.

Adresa de contact a autorului: Flavius Florentin Mihalache, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România; e-mail: mihalacheflavius@yahoo.com.

¹ Stahl, H. H., *Amintiri și gânduri din vechea școală a monografiilor sociologice*, Editura Minerva, București, 1981, p. 291.

² Cotoi, C., *Anton Golopenția și noua știință a realității. Pilon sociologic al geopoliticii românești interbelice*, în „Sociologie Românească”, nr. 2, 2005, Iași, Editura Polirom, p. 43–59.

Golopenția reorientează monografia prin recurgerea la metode de cantitative de culegere și prelucrare a datelor, dar mai ales prin realizarea cercetărilor sociologice pe baza monografiei sumare, cu și fără stații-pilot, și a cercetării regiunilor³. Campania de monografiere a plasei Dâmbovnic, desfășurată în 1939, a avut la bază metoda cercetării regiunilor fără stație-pilot, prin intermediul metodei monografiei sumare. În acest sens, toate satele din sudul județului Argeș ce intrau în componența plasei au fost investigate de echipe interdisciplinare de monografiști conduse de Anton Golopenția și Mihai Pop. Au rezultat, astfel, mai multe studii publicate în revista Institutului Social Român.

Cu ocazia aniversării acestui eveniment legat de viața și opera lui Anton Golopenția, Asociația Română de Sociologie și Catedra de Sociologie și Asistență Socială din cadrul Universității din Pitești, în strânsă colaborare cu primăria comunei Rociu (jud. Argeș), au organizat, în data de 9 mai, cea de-a doua ediție a *Simpozionului Național Satul românesc – trecut, prezent și viitor*. Evenimentul s-a bucurat de o participare generoasă din partea comunității sociologice, din care amintim doar câteva nume: acad. prof. univ. dr. Cătălin Zamfir (Universitatea din București), prof. univ. dr. Ilie Bădescu (Universitatea din București), prof. univ. dr. Ioan Mărginean (Universitatea din București), prof. univ. dr. Dan Banciu (Universitatea din București), prof. univ. dr. Constantin Schifirneț (SNSPA), prof. univ. dr. Maria Larionescu (Universitatea din București), prof. univ. dr. Vasile Șoimar (Academia de Studii Economice, Republica Moldova), prof. univ. dr. Maria Constantinescu (Universitatea din Pitești), prof. univ. dr. Silviu Căpășescu (Universitatea Transilvania din Brașov), conf. univ. dr. Cornel Constantinescu (Universitatea din Pitești), cercet. gr. I. Ioana Petre (Institutul de Sociologie, Academia Română). Invitatul special al acestui simpozion a fost domnul Dan Golopenția, fiul ilustrului sociolog aniversat.

Simpozionul *Satul românesc: trecut, prezent și viitor* a cuprins patru evenimente principale. Întâlnirea prilejuită de momentul aniversar s-a concretizat prin organizarea unei sesiuni de comunicări științifice având ca temă problematica satului românesc ce urmează a fi publicate în cel de-al doilea volum din cadrul seriei dedicate satului românesc⁴. Totodată, cu ocazia acestei aniversări, pe corpul cădării fostului sediu administrativ al plasei Dâmbovnic, situată în centrul comunei Rociu, a fost dezvelită o placă în memoria participanților la campania monografică desfășurată în anul 1939. Punctul culminant al manifestării l-a constituit acordarea titlului de cetățean de onoare al comunei Rociu lui Anton Golopenția, în semn de recunoaștere a importanței avute de cercetările monografice întreprinse sub

³ Filipescu, I., Cercetarea regiunilor și harta sociologică a României. Proiecte majore ale școlii Sociologice de la București, în Larionescu, M., (coord.), *Școala Sociologică de la București. Tradiție și actualitate*, București, Metropol, 1996, p. 252–274.

⁴ Primul număr, apărut la Editura Universității din Pitești, reunește comunicările susținute în anul 2008 cu ocazia primei ediții a simpozionului *Satul românesc: trecut, prezent și viitor* ce a marcat 70 de ani de la cercetarea sociologică a comunei Bogați.

coordonarea sociologului român pentru cunoașterea lumii satului, în general, și a satului din zona de sud a județului Argeș, în special. Un alt moment important al acestei manifestări l-a constituit vernisajul expoziției de fotografie *Pe urmele lui Anton Golopenția în satele românești de la est de Bug* (autor: prof. univ. dr. Vasile Șoimaru).

Simpozionul a reprezentat un eveniment de afirmare a identității comunității sociologice, prin aniversarea unuia dintre cei mai de seamă monografiști ai școlii de la București ce a reușit să ofere cercetării sociologice întreprinse în perioada interbelică un caracter sistematic și instrumental, perfecționând metoda și urmărind proiectul de reformă socială a profesorului Gusti. Anton Golopenția reprezintă un nume de referință pentru sociologia românească, contribuțiile sale la cercetarea satului, și nu numai, rămânând dovada concretizării viziunii pe care școala românească interbelică de sociologie o avea asupra cercetării realității sociale.